

ด่วนที่สุด

ที่ พม ๐๓๐๒/๒๕๔๓

ว. 29
ค. 14 ก. 66
13 40

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 1903
รับที่(อีเมล)
วันที่ 14 ก.พ. 2566 9.55

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๑๐๓๔ ถนนกรุงเกษม แขวงคลองมอหานะ
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง การดำเนินงานด้านการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยด้านอินเทอร์เน็ตสำหรับเด็กในประเทศไทย
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรี เห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. วัตถุประสงค์การเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยด้านอินเทอร์เน็ตสำหรับเด็กในประเทศไทย

ด้วยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ขอเสนอเรื่อง การดำเนินงานด้านการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยด้านอินเทอร์เน็ตสำหรับเด็กในประเทศไทย มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์) กำกับการบริหารราชการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และองค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ ประเทศไทย (ยูนิเซฟ) ได้ลงนามแผนงานด้านความร่วมมือระหว่างทั้งสองหน่วยงานที่จะสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อเด็กในประเทศไทยอย่างเหมาะสมและตอบสนองต่อความต้องการตลอดจนสถานการณ์ปัญหาที่เด็กกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบันและในอนาคต (ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖) ซึ่งในช่วงเดือนกันยายน ๒๕๖๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (หัวหน้าคณะ) พร้อมด้วย ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (นางพัชรี อารยกุล) และคณะฯ พร้อมด้วยผู้แทนจากยูนิเซฟ ประเทศไทย ได้เดินทางไปเข้าร่วมการประชุมหารือกับผู้แทนหน่วยงานภาครัฐและองค์กรระหว่างประเทศ ณ กรุงเฮลซิงกิ สาธารณรัฐฟินแลนด์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานด้านการกำหนดนโยบายและมาตรการที่เหมาะสมของประเทศฟินแลนด์ โดยเฉพาะเรื่องการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ การป้องกันเด็กและเยาวชนจากการตกเป็นเหยื่อของกระบวนการสร้างข่าวปลอม การล่อลวงทางอินเทอร์เน็ต โดยผู้แทนจากประเทศไทยได้รับความรู้และความเข้าใจที่ดีและเป็นประโยชน์สำหรับการสร้างมาตรการคุ้มครองทางสังคมในมิติด้านเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับนำกลับมาดำเนินงานให้เกิดผลลัพธ์อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรมในประเทศไทย

๑.๒ สาระสำคัญที่ได้รับจากการหารือร่วมกับสถาบันแห่งชาติด้านโสตทัศนศึกษา (National Audiovisual Institute) ซึ่งเป็นหน่วยงานในการกำกับดูแลของ Ministry of Education and Culture ของประเทศฟินแลนด์ กล่าวถึงหลักสูตรเสริมสร้างความรู้และเท่าทันสื่อและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งถูกผนวกอยู่ในการเรียนการสอน เน้นสร้างทักษะการรู้เท่าทันสื่อให้กับเด็กผ่านการศึกษาภาคบังคับ ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษา การให้ความรู้กับประชาชนทุกคนทางด้านการเรียนการสอนเกี่ยวกับสื่อ Media Education นอกจากนี้ ยังทำหน้าที่กำหนดกลยุทธ์และธรรมาภิบาลด้านการผลิตสื่อที่เหมาะสมสำหรับใช้ในการเรียนการสอน และสื่อประเภทต่าง ๆ ทั่วไป การส่งเสริมศักยภาพเจ้าหน้าที่ของรัฐด้านการรับรู้และเท่าทันสื่อ การจัดให้มีพื้นที่ /แลกเปลี่ยน...

แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับองค์กรต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสร้างศูนย์อินเทอร์เน็ตปลอดภัยแห่งชาติ (Finnish Safer Internet Centre) เพื่อให้ระบบอินเทอร์เน็ตและสื่อโซเชียลมีเดียปลอดภัยสำหรับคนทุกวัย มีการสอนให้ความรู้กับพ่อแม่ผู้ปกครอง และขยายบริการเข้าไปยังสภาพแวดล้อมในบริบทต่าง ๆ เช่น บ้าน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ห้องสมุดประชาชน บ้านผู้สูงอายุ โดยมีหลักการสำคัญประการหนึ่ง คือ การใช้ อินเทอร์เน็ตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และเป็นสิ่งสำคัญที่ประชาชนต้องเข้าถึง พ่อ แม่ ผู้ปกครองสามารถพูดคุย กับลูกได้อย่างเหมาะสม โดยมีทั้งการจัดทำคู่มือ เว็บไซต์ สื่อดิจิทัลที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับช่วงอายุต่าง ๆ นับว่าเกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อการป้องกันไม่ให้เกิดและเยาวชนตกเป็นเหยื่อ หรือการถูกล่อลวงทางอินเทอร์เน็ต และสร้างเสถียรภาพของประเทศจากผู้ที่ไม่หวังดีจากการสร้างข่าวปลอม หรือข้อมูลที่มีวัตถุประสงค์ที่ไม่เหมาะสม แอบแฝง และทำให้มีผู้ตกเป็นเหยื่อจำนวนมาก

๑.๓ เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมกับยูนิเซฟ ประเทศไทย จัดการประชุมหารือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างพื้นที่ ที่ปลอดภัยสำหรับเด็กและเยาวชน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ประกอบกิจการ (Internet Service Provider) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ จำนวนทั้งสิ้น ๑๗ หน่วยงาน โดยได้นำเสนอสถานการณ์ในภาพรวมว่า ๑ ใน ๓ ของเด็กอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี เข้าถึงอินเทอร์เน็ต และเข้าถึงโดยปราศจากคนดูแล ซึ่งเสี่ยงที่จะก่อให้เกิด ภัยคุกคามบางอย่าง เช่น การล่อลวงเพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศ การกระทำความผิดออนไลน์ การเข้าถึงเนื้อหาที่เป็นอันตราย เช่น ภาพความรุนแรง ข่าวที่สร้างความเกลียดชัง ข้อมูลเท็จ และข้อมูลบิดเบือน เป็นต้น หรืออาจเชื่อมโยงกับ อันตรายในมิติอื่น ๆ และนำบทเรียนและสิ่งที่ได้รับรู้จากประเทศฟินแลนด์ และหารือแนวทางการดำเนินงาน ทั้งเชิงนโยบายและการปฏิบัติที่มีเป้าหมายเดียวกัน คือ สร้างพื้นที่ที่ปลอดภัยสำหรับเด็ก และเพื่อให้เด็ก และเยาวชนมีทักษะที่เหมาะสมทางด้านดิจิทัล รวมถึงการรับแจ้งเหตุ การร้องเรียนเว็บไซต์ หรือการกระทำ ที่ไม่ปลอดภัยสำหรับเด็ก เป็นต้น โดยผลลัพธ์ที่ได้จากการหารือในวันนี้ ก่อให้เกิดการรวมกลุ่มกันที่เรียกว่า เครือข่ายเสริมสร้างอินเทอร์เน็ตปลอดภัยประเทศไทย (Thailand Safe Internet Coalition) ซึ่งเป็นความร่วมมือ ระดับกระทรวง และครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่หลากหลาย มีลักษณะเฉพาะของการรวมตัวกันแบบมี วัตถุประสงค์ที่ชัดเจนว่า จะร่วมกันสร้างสรรค์โครงการ กิจกรรมเพื่อสร้างความปลอดภัยทางออนไลน์ให้กับเด็ก และเยาวชนไทย โดยการจะบรรลุตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวนั้น จำเป็นที่จะต้องขับเคลื่อนอย่างมีแบบแผน มีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน และกิจกรรมมีความต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยอาศัยกลไกของศูนย์ประสานงาน ขับเคลื่อนการส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ เชื่อมโยงการทำงานกับ ภาคส่วนต่าง ๆ ในการระดมสรรพกำลัง ทรัพยากร รวมถึงเรียกร้องให้เกิดแนวทางการทำงานใหม่ ๆ ให้ภารกิจนี้ บรรลุผล

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เรื่องดังกล่าวมีความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อรักษาประโยชน์ของเด็กและเยาวชน จึงขอเสนอ เรื่องดังกล่าว มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในฐานะรัฐมนตรี ที่รับผิดชอบงานด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ และเพื่อให้เด็กและเยาวชนของประเทศเติบโตในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และใช้อินเทอร์เน็ตให้เกิด ประโยชน์ต่อตนเอง ตลอดจนภาคส่วนต่าง ๆ มีบทบาทสำคัญในการตระหนักถึงภัยคุกคามและมีส่วนร่วมใน การปกป้องคุ้มครองเด็กให้ปลอดภัย จึงเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาโดยด่วน

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยกรมกิจการเด็กและเยาวชน ร่วมกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ได้ร่วมกันดำเนินกิจกรรมสำคัญ ซึ่งเป็นจุดริเริ่มของการส่งเสริมความตระหนักรู้ให้กับประชาชน เด็ก เยาวชน และองค์กรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานด้านการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยด้านอินเทอร์เน็ตสำหรับเด็กในประเทศไทย โดยมีสาระสำคัญของการขับเคลื่อนประเด็นดังกล่าว ดังนี้

๔.๑ เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมกับยูนิเซฟ ประเทศไทย และภาคีเครือข่าย Thailand Safe Internet Coalition ร่วมกันจัดกิจกรรมสร้างความตระหนักรู้วันส่งเสริมอินเทอร์เน็ตปลอดภัยแห่งชาติ (Thailand Safer Internet Day) ขึ้นมาอย่างเป็นทางการครั้งแรก ณ บริเวณตึกสันติไมตรี หน้าห้องประชุมคณะรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล โดยมี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ร่วมประชาสัมพันธ์กิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักรู้ภัยออนไลน์ที่เกิดกับเด็กและเยาวชน และให้ความรู้เรื่องการใช้สื่อออนไลน์อย่างปลอดภัยสร้างสรรค์ พร้อมกับการประชาสัมพันธ์วันส่งเสริมอินเทอร์เน็ตปลอดภัยแห่งชาติ เพื่อยกระดับและพัฒนามาตรฐานด้านความปลอดภัยออนไลน์ให้ภาครัฐ ภาคเอกชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมกันสร้างสรรค์อินเทอร์เน็ตที่ปลอดภัย โดยวางระบบคัดกรอง ป้องกัน เฝ้าระวัง เตือนภัย ไม่ให้เด็กและเยาวชนเข้าถึงข้อมูลที่ผิดกฎหมายหรือเนื้อหาที่เป็นอันตราย จัดระบบคุ้มครองช่วยเหลืออย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ รวมถึงการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้ทุกคนในสังคมรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลให้ได้มากที่สุด ทั้งนี้ Safer Internet Day เกิดขึ้นครั้งแรกในสหภาพยุโรป เมื่อปี ค.ศ. ๒๐๐๔ โดยกำหนดให้วันอังคาร สัปดาห์ที่ ๒ ของเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี เป็นวันส่งเสริมอินเทอร์เน็ตปลอดภัยสากล เพื่อส่งเสริมและสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย และสร้างสรรค์ ปัจจุบันมีประเทศต่าง ๆ ที่ร่วมและจัดกิจกรรมเฉลิมฉลองกว่า ๒๐๐ ประเทศและเขตปกครอง

๔.๒ ในระหว่างวันที่ ๘ - ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (นายจุติ ไกรฤกษ์) ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (นายอนุกุล ปิตะแก้ว) รองปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดร.เวทวงศ์ พ่วงทรัพย์) สมาคมเครือข่ายโกลบอลคอมแพ็กแห่งประเทศไทย (นางสาวธัญพร กริชติทายาวุธ) ผู้แทนยูนิเซฟ ประเทศไทย (นางคยองซอน คิม) อธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชน (นางจตุพร โรจนพานิช) ผู้แทนจากสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ และองค์การเอ็คแพท อินเทอร์เน็ตในชนแดน ได้ร่วมกันจัดการประชุมระดับชาติครั้งที่ ๑ เรื่อง เด็กในยุคดิจิทัล : ร่วมกันสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยบนอินเทอร์เน็ตสำหรับเด็กในประเทศไทย ณ โรงแรมอีสติน แกรนด์ สาทร กรุงเทพฯ โดยมีเป้าหมายเพื่อแบ่งปันความรู้เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตที่ปลอดภัย ผลกระทบต่อเด็กและมาตรการตอบโต้ในปัจจุบัน ทั้งในระดับโลกและระดับภูมิภาคอาเซียน เพื่อผู้เข้าร่วมประชุมได้ทราบถึงสถานการณ์ที่เป็นข้อท้าทายของรัฐบาล ภาคเอกชน ภาคอุตสาหกรรมไอซีที ที่ดำเนินการในปัจจุบัน เล็งเห็นและให้การสนับสนุนเพื่อสร้างสังคมและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยทางอินเทอร์เน็ตสำหรับเด็กและเยาวชน ซึ่งเด็กและเยาวชนจะได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอความคิดเห็นและข้อเรียกร้องผ่านกิจกรรมการประชุม การนำเสนอแนวคิดผ่านผลงานศิลปะวาดด้วยเทคนิคต่าง ๆ ที่สื่อถึงการสร้างภูมิคุ้มกันที่ปลอดภัยสำหรับเด็กและเยาวชนในมุมมองที่แตกต่างกัน

๔.๓ ผลลัพธ์ที่ได้จากการประชุมระดับชาติ ในระหว่างวันที่ ๘ - ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ คือ การแลกเปลี่ยนข้อมูลการทำงานสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องการคุ้มครองเด็กทางออนไลน์ การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศออนไลน์ในประเทศไทย โดยมีเนื้อหาที่ครอบคลุมในเรื่องการบังคับใช้กฎหมาย สายด่วน และการให้ความช่วยเหลือ การให้ความรู้เรื่องดิจิทัลและความปลอดภัยบน

โลกออนไลน์ ไปจนถึงแพลตฟอร์มผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตและบริษัทไอซีที และการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีในปัจจุบัน นอกจากนี้ ยังเป็นการเชื่อมเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง (Thailand Safe Internet Coalition) เพื่อแลกเปลี่ยนและรับทราบถึงข้อท้าทายในปัจจุบัน พร้อมทั้งข้อเสนอแนะแนวทางที่เป็นไปได้ในการทำให้ประเทศไทยมีสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยยิ่งขึ้นสำหรับเด็ก ทั้งนี้ ผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย ผู้แทนภาครัฐ องค์กรด้านการพัฒนา องค์กรภาคเอกชน และอุตสาหกรรมไอซีที เด็กและเยาวชน สถานทูตและองค์กรระหว่างประเทศ จำนวนทั้งสิ้น ๓๐๐ คน

๔.๔ เพื่อให้การเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยด้านอินเทอร์เน็ตสำหรับเด็กและเยาวชนไทยได้รับการพิจารณาอย่างรอบด้าน และหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน ผู้ประกอบการด้านโทรคมนาคมและให้บริการสัญญาณอินเทอร์เน็ต และภาคประชาสังคม ได้มีส่วนร่วมรับรู้ถึงภัยออนไลน์ ภัยคุกคามทางไซเบอร์ และเป็นส่วนหนึ่งในการร่วมเป็นเครือข่ายเฝ้าระวังและป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนไทยได้รับผลกระทบจากการใช้อินเทอร์เน็ตไม่เหมาะสม ภาคีเครือข่ายร่วมดำเนินงานในทุกภาคส่วนจึงมีเจตนารมณ์ร่วมกันในการผลักดันให้เกิดการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยด้านอินเทอร์เน็ตสำหรับเด็กไทย โดยมีเป้าหมายในการขับเคลื่อนเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล และมีการประกาศให้มีวันอินเทอร์เน็ตปลอดภัยแห่งชาติเป็นประจำทุกปี

๕. ข้อมูหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

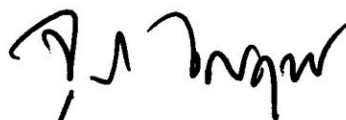
มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๐ เห็นชอบให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จัดตั้ง ศูนย์ประสานงานขับเคลื่อนการส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ เพื่อเป็นหน่วยงานหลักในการปฏิบัติการกรณีเร่งด่วนที่เกี่ยวข้องกับการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ ร่วมกับหน่วยงาน องค์กร และภาคีเครือข่าย

๖. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์พิจารณาแล้ว เห็นสมควรนำเสนอการดำเนินงานด้านการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยด้านอินเทอร์เน็ตสำหรับเด็กในประเทศไทยต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาให้การสนับสนุนประเด็นดังกล่าว และมีการกำหนดให้วันอังคาร สัปดาห์ที่ ๒ ในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี เป็นวันอินเทอร์เน็ตปลอดภัยแห่งชาติ รวมทั้งขอให้นำเสนอวิทัศน์การเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยด้านอินเทอร์เน็ตสำหรับเด็กในประเทศไทยต่อคณะรัฐมนตรี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจุติ ไกรฤกษ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กรมกิจการเด็กและเยาวชน

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

โทร. ๐ ๒๖๕๐ ๑๘๘๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ policy@dcy.go.th